

21 Νοεμβρίου, 1991

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ/στές]

THANOS HOTELS LTD,

Εφεσείοντες,

v.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ,

Εφεσίβλητου.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 7695).

Πολιτική Δικονομία — Αίτηση για αναστολή της διαδικασίας μέχρι να συγκατατεθεί ο ενάγων να υποβληθεί σε δεύτερη ιατρική εξέταση από γιατρό των εναγομένων — Αρχές που εφαρμόζονται — Ο αιτητής φέρει το βάρος να ικανοποιήσει το Δικαστήριο ότι το συμφέρον της δικαιοσύνης επιβάλλει την έκδοση του αιτούμενου διατάγματος, που αποτελεί επέμβαση στη προσωπική ελευθερία του ατόμου — Πρέπει να εξετασθεί τόσο το εύλογο της βάσης της αίτησης για εξέταση, όσο και το εύλογο της άρνησης για εξέταση — Δεύτερη εξέταση: πρέπει να δικαιολογείται από γεγονότα που δεν ήσαν διαθέσιμα, και δεν ήσαν λογικά διαβλέψιμα, κατά τον χρόνο της πρώτης εξέτασης. 5 10

Με αίτησή τους ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου οι εφεσείοντες ζήτησαν την αναστολή της διαδικασίας στην αγωγή μέχρις ότου ο εφεσίβλητος συγκατατεθεί σε δεύτερη ιατρική εξέταση από τον γιατρό τους. Ο εφεσίβλητος είχε ήδη συγκατατεθεί σε ιατρική εξέταση δύο χρόνια περίπου ενωρίτερα. Οι εφεσείοντες βάσισαν την αίτησή τους στο ότι ο εφεσίβλητος ισχυριζόταν ανικανότητα, που εξακολούθουσε να υφίσταται και στο ότι είχαν παρέλθει περισσότερο από δύο χρόνια απο την πρώτη του εξέταση. Ο εφεσίβλητος βάσισε την άρνησή του στο ότι η εξέταση συνεπάγετο ταξίδι με αυτοκίνητο από την Πάφο στη Λευκωσία, γεγονός που θα του προκαλούσε μεγάλη ταλαιπωρία λόγω ζάλης και εμετών που του προκαλούσε το ταξίδι με αυτοκίνητο. 15 20

Από τα πιστοποιητικά της πρώτης εξέτασης του εφεσίβλητου από τον γιατρό των εφεσεϊόντων διαφαινόταν ότι η κατάστασή του είχε μάλλον σταθεροποιηθεί από τότε. Ο ισχυρισμός για ανικανότητα είχε προβληθεί στο ειδικά οπισθογραφημένο κλητήριο ένταλμα. Δεν υπήρχε ισχυρισμός για χειροτέρευση έκτοτε της κατάστασής του. Το πρωτόδικο Δικαστήριο απέρριψε την αίτηση. 25

Αποφασίσθηκε ότι

5 (α) Σε αιτήσεις για αναστολή της διαδικασίας μέχρις ότου ο καθ' ου η αίτηση συγκατατεθεί σε ιατρική εξέταση από γιατρό του αιτητή, εφόσον η έκδοση του σχετικού διατάγματος συνεπάγεται επέμβαση στην προσωπική ελευθερία του ατόμου, ο αιτητής φέρει το βάρος να ικανοποιήσει το Δικαστήριο ότι το συμφέρον της δικαιοσύνης επιβάλλει την αποδοχή της αίτησης, και οφείλει να αποκαλύψει πλήρως τους λόγους της αίτησης.

10 (β) Το πρωτόδικο Δικαστήριο οφείλει να εξετάσει τόσο το εύλογο της βάσης της αίτησης για εξέταση, όσο και το εύλογο της άρνησης και να ισοζυγίσει την ανάγκη διασφάλισης της ελευθερίας του ατόμου με το συμφέρον της δικαιοσύνης, αποσκοπώντας στην εξασφάλιση δικαιοσύνης και για τις δύο πλευρές.

15 (γ) Σε περιπτώσεις όπου ζητείται δεύτερη ή επακόλουθη ιατρική εξέταση πρέπει να αποκαλύπτονται γεγονότα που να την δικαιολογούν.

Τέτοια γεγονότα πρέπει να μην ήσαν διαθέσιμα κατά τον χρόνο της πρώτης εξέτασης και πρέπει να μην μπορούσαν λογικά να διαβλεφθούν.

20 (δ) Εφόσο ο ισχυρισμός για ανικανότητα είχε ήδη προβληθεί στο κλητήριο ένταλμα και εφόσο δεν υπήρχε ισχυρισμός για μεταγενέστερη χειροτέρευση της κατάστασης του εφείβλητου, δεν υπήρχε οποιοδήποτε περιθώριο για επέμβαση στον τρόπο άσκησης της διακριτικής ευχέρειας του πρωτόδικου Δικαστηρίου.

25 *Η έφεση απορρίφθηκε με έξοδα.*

30 *Per Curiam:* (Σχετικά με το γεγονός ότι η ένορκη δήλωση που συνόδευε την αίτηση είχε γίνει από το συνήγορο του αιτητή) Το Ανώτατο Δικαστήριο έχει επανειλημμένα σχολιάσει το ανεπιθύμητο της πρακτικής αυτής και θα αναμέναμε ότι το φαινόμενο αυτό θα έπρεπε να είχε ήδη εκλείψει.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Demosthenous v. Antoniou (1975) 1 C.L.R. 1·

Κυριακου and Another v. Stylianos (1982) 1 C.L.R. 524·

Edmeades v. Thames Board Mills Ltd. [1969] 2 All E.R. 127·

35 *Lane v. Willis [1972] 1 All E.R. 438·*

Starr v. National Coal Board [1977] 1 All E.R. 243.

Έφεση.

Έφεση από τους εναγόμενους κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου (Ιωαννίδη, Προσ. Α.Ε.Δ.) που δόθηκε την 1ην Ιουλίου, 1988 (Αρ. Αγωγής 327/86) με την οποία απορρίφθηκε αίτηση των εναγομένων για αναστολή της διαδικασίας μέχρις ότου ο ενάγων συγκατατεθεί σε δεύτερη ιατρική εξέταση.

5

N. Παπαευσταθίου για T. Παπαδόπουλο, για τους εφεσίοντες.

Π. Σιβιτανίδης, για τον εφεσίβλητο.

10

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ.: Η απόφαση του Δικαστηρίου θα δοθεί από τον κ. Π. Αρτέμη, Δ.

ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ.: Μετά την καταχώρηση της αγωγής στην παρούσα υπόθεση, ο Εφεσίβλητος-Ενάγοντας Δημήτρης Ιωάννου συγκατατέθηκε και εξετάστηκε από γιατρό της εκλογής των Εφεσειόντων-Εναγομένων, συγκεκριμένα το Δρα. Σίμο Σιμόπουλο, στις 2.4.86. Σημείωμα Εμφάνισης καταχωρήθηκε στις 18.2.87. Οι Εφεσίοντες-Εναγόμενοι διόρισαν δικηγόρο για να τους εκπροσωπεί και στις 18.2.87 καταχώρησαν Εμφάνιση και ακολούθως Έκθεση Υπεράσπισης στο ειδικώς οπισθογραφημένο κλητήριο του Εφεσίβλητου-Ενάγοντα. Στις 30.4.88 οι Εφεσίοντες-Εναγόμενοι καταχώρησαν αίτηση με την οποία ζητούσαν αναστολή της διαδικασίας μέχρις ότου ο Εφεσίβλητος-Ενάγοντας συγκατατεθεί σε δεύτερη ιατρική εξέταση από το Δρα. Σιμόπουλο ή άλλο γιατρό, αφού προηγουμένως είχαν ζητήσει με επιστολή την επανεξέταση του Εφεσίβλητου-Ενάγοντα από το Δρα. Σιμόπουλο. Την πιο πάνω παράκληση τους ο Εφεσίβλητος-Ενάγοντας είχε απορρίψει. Το πρωτόδικο Δικαστήριο απέρριψε την αίτηση και η απορριπτική αυτή απόφαση εφεσιβλήθηκε και είναι τώρα ενώπιόν μας.

15

20

25

30

Το Ανωτάτο Δικαστήριο στην υπόθεση *Δημοσθένους v. Αντωνίου* (1975) 1 Α.Α.Δ.1, αναγνώρισε την εξουσία των

Κυπριακών Δικαστηρίων να αναστέλλουν τη διαδικασία σε τέτοια περίπτωση, αν οι συνθήκες το δικαιολογούν και ανέφερε πως η διακριτική ευχέρεια του Δικαστηρίου πρέπει να ασκείται με βάση τις ίδιες περίπου αρχές που αναλύονται στην Αγγλική Νομολογία.

5 Στην υπόθεση *Κυριάκου και Άλλος v. Στυλιανού* (1982) 1 Α.Α.Δ. 524 το Ανώτατο Δικαστήριο ανέλυσε τις αρχές που διέπουν το υπό εξέταση θέμα. Στην απόφαση αυτή γίνεται και αναφορά στην Αγγλική υπόθεση 10 *Edmeades v. Thames Board Mills Ltd* [1969] 2 All E.R. 127, όπου αναγνωρίστηκε η εξουσία του Δικαστηρίου να διατάξει αναστολή της διαδικασίας αν ο εναγόμενος θα βρισκόταν σε μειονεκτική θέση να υπερασπίσει τον εαυτό του χωρίς τέτοια εξέταση.

15 Οι αρχές που αναφέρθηκαν στην απόφαση *Edmeades* (πιό πάνω), εφαρμόστηκαν στην υπόθεση *Lane v. Willis* [1972] 1 All E.R. 438, όπου αναφέρθηκε ότι το βάρος ικανοποίησης του Δικαστηρίου για την αναγκαιότητα μιάς ή 20 περισσοτέρων ιατρικών εξετάσεων φέρει ο διάδικος ο οποίος τη ζητά και ότι οποιοδήποτε διάταγμα για τον σκοπό αυτό αποτελεί επέμβαση στην προσωπική ελευθερία του ατόμου και θα πρέπει να δίδεται μόνο όταν το Δικαστήριο ικανοποιείται ότι τούτο είναι αναγκαίο για να αποδοθεί δικαιοσύνη.

25 Στην απόφαση *Start v. National Coal Board* [1977] 1 All E.R. 243 λέχθηκε ότι το Δικαστήριο πρέπει να εξετάσει προσεκτικά τόσο το εύλογο της βάσης της αίτησης για εξέταση, όσο και το εύλογο της βάσης της άρνησης για εξέταση. Τονίστηκε επίσης ότι ο αιτητής θα πρέπει να αποκαλύψει πλήρως τους λόγους για τους οποίους ζητά να 30 εξεταστεί ο ενάγοντας και το Δικαστήριο στο τέλος θα πρέπει να ισοζυγίσει την ανάγκη διασφάλισης της ελευθερίας του ατόμου με το συμφέρον της δικαιοσύνης. Πάντοτε η προσπάθεια του Δικαστηρίου θα πρέπει ν'αποσκοπεί 35 στη εξασφάλιση δικαιοσύνης και για τις δύο πλευρές. Στην υπόθεση *Κυριάκου και Άλλος v. Στυλιανού* (π. πάνω), λέχθηκαν τα ακόλουθα σχετικά με μία δεύτερη εξε-

ταση στη σελ.528:

"We are in agreement with the trial Court that to justify a second or subsequent medical examination, at the instance of the defendants, facts must be disclosed, justifying such examination. Arguably, the onus cast on the defendants becomes heavier with every new application. The facts necessary to justify a new examination at the instance of the defendants, must be such as were not available at the time of the first examination and could not reasonably be discerned."

Αν ένας εξετάσει την ένορκη δήλωση που υποστηρίζει την αίτηση των Εφεσειόντων-Εναγομένων θα δει ότι οι λόγοι που προτάσσονται για την αιτούμενη δεύτερη εξέταση, είναι το γεγονός ότι ο Εφεισίβλητος-Ενάγοντας ισχυρίζεται ανικανότητα που εξακολουθεί να υφίσταται και το γεγονός ότι η δεύτερη ιατρική εξέταση επιβάλλεται λόγω του ότι έχουν παρέλθει πέραν των δύο ετών από την τελευταία ιατρική εξέταση του Εφεισίβλητου-Ενάγοντα. Ο Εφεισίβλητος-Ενάγοντας στη δική του ένορκη δήλωση προτάσσει μεταξύ άλλων σαν λόγο για την άρνηση του το γεγονός ότι μιά δεύτερη εξέταση συνεπάγεται ταξίδι με αυτοκίνητο από την Πάφο στη Λευκωσία, γεγονός που θα του δημιουργήσει μεγάλη ταλαιπωρία λόγω ζάλης και εμετών που του προκαλεί ταξίδι με αυτοκίνητο.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό για ανικανότητα, έχουμε να παρατηρήσουμε πως τέτοιος ισχυρισμός δεν είναι καινούργιο στοιχείο στην υπόθεση, αλλά είναι προφανώς ο ισχυρισμός που εμπεριέχεται στην οπισθογραφημένη Έκθεση Απαιτήσεως του Εφεισίβλητου-Ενάγοντα. Αναφορικά με το λόγο της παρέλευσης μεγάλου χρονικού διαστήματος, στην υπόθεση *Κυριάκου και Άλλος ν. Στυλιανού* (πίο πάνω), αφήνεται να νοηθεί ότι ένας τέτοιος λόγος θα μπορούσε να οδηγήσει το Δικαστήριο στο να δεχθεί την αναγκαιότητα μιάς δεύτερης ιατρικής εξέτασης, ειδικά αν υπήρχε οποιοσδήποτε ισχυρισμός εκ μέρους του Εφεισίβλητου-Ενάγοντα για χειροτέρευση της κατάστασης του. Θα πρέπει να παρατηρήσουμε πως στην περίπτωση αυτή

5 κανένα νέο στοιχείο δεν έχει δοθεί από τους Εφεσείοντες - Εναγόμενους, που δείχνει κάτι τέτοιο, αλλά αντίθετα θα μπορούσε ένας να πει, εξετάζοντας τα πιστοποιητικά του Δρα. Σιμόπουλου, πως η κατάσταση της υγείας του Εφεσίβλητου-Ενάγοντα είχε μάλλον σταθεροποιηθεί από το χρόνο της εξέτασης του από τον πιό πάνω γιατρό.

10 Με γνώμονα τα πιό πάνω κρίνουμε πως δεν έχουμε ικανοποιηθεί ότι δικαιολογούμεστε να επέμβουμε στον τρόπο με τον οποίο ο πρωτόδικος Δικαστής άσκησε τη
15 διακριτική του ευχέρεια. Το αν εμείς σαν Εφετείο θα μπορούσε να φθάναμε σε διαφορετικό αποτέλεσμα δεν μπορεί να επηρεάσει την απόφαση μας και το τι είναι αποφασιστικό σε τέτοιες περιπτώσεις είναι το εαν ο πρωτόδικος Δικαστής ενέργησε μέσα στα λογικά πλαίσια κάτω από το
20 φως των συνθηκών ενώπιον του για να ασκήσει τη διακριτική του ευχέρεια, γεγονός που βρίσκουμε πως πράγματι συνέβη στην παρούσα περίπτωση.

20 Τελειώνοντας θα θέλαμε να σχολιάσουμε το γεγονός ότι η Ένορκη Δήλωση που υποστηρίζει την αίτηση έγινε από το συνήγορο των Αιτητών. Το Ανώτατο Δικαστήριο έχει επανειλημμένα σχολιάσει το ανεπιθύμητο της πρακτικής αυτής και θα αναμέναμε ότι το φαινόμενο αυτό θα έπρεπε να είχε ήδη εκλείψει.

25 Για τους πιό πάνω λόγους και με βάση τις αρχές που παραθέσαμε, η έφεση απορρίπτεται με έξοδα εις βάρος των Εφεσειόντων-Εναγομένων.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.